

جایگاه توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی با نگاهی به قانون دادرسی کیفری

مطهره هداوند

کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماوند، ایران

m.hadavand1999@gmail.com

motahare_hadavand@yahoo.com

چکیده :

توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی با نگاهی به قانون دادرسی کیفری ، موضوعی است که در فرآیند قضایی اهمیت زیادی دارد. توبه ، به عنوان اعتراف متهم به ارتکاب جرم و اراده جدی برای تغییر رفتار ، می تواند تأثیر مهمی بر روند دادرسی داشته باشد. این مقاله به بررسی اهمیت توبه در قانون دادرسی کیفری اسلامی و قوانین دیگر جهان می پردازد و با استفاده از روش تحقیق توصیفی-تحلیلی ، به بررسی نقش توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی با تأکید بر قوانین دادرسی کیفری می پردازد. ماده ۱۱۵ به توبه و تحلیل آن در مرحله تحقیقات مقدماتی در دادرسی پرداخته و مواد ۱۱۶ و ۱۱۷ به سقوط مجازات در صورت توبه اشاره دارند. ماده ۱۳ قانون آیین دادرسی کیفری درباره تعقیب و اجرای مجازات ها در صورت توبه متهمان توضیح داده شد. در این بخش، مفاد قانونی مربوط به توبه و تأثیر آن بر فرآیند دادرسی و اجرای عدالت بررسی شدند و اهمیت آنها در اصلاح افراد متهم و برقراری عدالت مورد بررسی قرار گرفت. همچنین ، مرزها و شرایط لازم برای اعتبار توبه ، محدودیت ها و مسائل قانونی مرتبط ، اثرات و پیامدهای ارائه توبه توسط متهمان و تأثیرات توبه بر فرآیند دادرسی و حقوق متهمان را مورد بررسی قرار می دهد. این مقاله به نتیجه گیری می رسد که توبه با رعایت اصول عدالت و حقوق متهم ، می تواند به عنوان یکی از ابزارهای مؤثر در تسهیل در رسیدگی به پرونده ها و تحقق عدالت در دادگاه ها مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی : توبه ، مرحله تحقیقات مقدماتی ، دادرسی ، قانون دادرسی کیفری

مقدمه :

در جامعه های امروزی ، دادگاه ها به عنوان نهادهای اساسی در حفظ عدالت و اجرای قانون ایفای نقش می کنند . در راستای این هدف ، فرآیند دادرسی و رسیدگی به پرونده ها به طور دقیق و شفاف انجام می شود تا اطمینان از اعمال عدالت و تطابق با قوانین برقرار شود . یکی از مراحل مهم در فرآیند دادرسی ، مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی است که در آن ، اطلاعات و شواهد مورد نیاز برای پیگیری و رسیدگی به پرونده های جنایی جمع آوری می شود .

در این مقاله ، قصد داریم به بررسی جایگاه توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی با نگاهی به قانون دادرسی کیفری بپردازیم . توبه ، به عنوان یکی از عوامل مهم و مؤثر در افزایش اطلاعات و رسیدگی به پرونده ها ، نقش قابل توجهی در فرآیند دادرسی دارد . با توجه به اهمیت این موضوع و تأثیرات آن بر روند دادرسی ، بررسی جایگاه توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی از اهمیت بسیاری برخوردار است .

در ادامه این مقاله ، ابتدا به مفهوم و اهمیت مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی و نقش آن در ساماندهی و تدوین اطلاعات پرداخته و سپس به بررسی جایگاه و تأثیرات توبه در این مرحله پرداخته خواهد شد .

در این مرحله از تحقیقات ، دادگاه و نهادهای قضایی به منظور جمع آوری شواهد ، اطلاعات و مدارک مرتبط با پرونده های جنایی ، به سراغ افراد متهم و شاهدان مربوطه می روند . تحقیقات مقدماتی دادرسی اغلب به منظور تأیید اطلاعات و ادله های جمع آوری شده در مراحل ابتدایی پرونده ، انجام می شود تا مراحل بعدی دادرسی با اطلاعات کافی و دقیق پیش روی کند .

در این فرآیند ، توبه به عنوان یکی از ابزارهایی که می تواند به جمع آوری اطلاعات و پذیرش مسئولیت توسط متهمان کمک کند ، مورد توجه قرار می گیرد . توبه در واقع به معنای اعتراف به ارتکاب جرم و تمایل به پذیرش مسئولیت از طریق اعلام اطلاعات و ابراز توجه به اصلاح و رفتار است . این اقدام از سوی متهمان می تواند به دادگاه کمک کند تا به طور دقیق تری به موضوعات مرتبط با پرونده دست یابد و در نتیجه ، تصمیم گیری های بهتری اتخاذ کند .

در اینجا می توان از اهمیت توبه در افزایش شواهد و اطلاعات مربوط به پرونده های جنایی یاد کرد با ارائه اطلاعات توسط متهمان و ابراز توجه به تصحیح رفتار ، اطلاعات بیشتری درباره جزئیات جرم و نحوه ارتکاب آن به دست می آید که این امر می تواند به دادگاه کمک کند تا تصمیمات بهتری درباره پرونده بگیرد و به طور کلی به روند عدالت پذیری کمک کند .

در نتیجه ، نقش و جایگاه توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی با نگاهی به قانون دادرسی کیفری بسیار حیاتی و مؤثر است . از این رو ، اهمیت توجه به این موضوع و ارائه فرصت مناسب برای متهمان به منظور ابراز توبه و اطلاعات مفید به دادگاه در فرآیند دادرسی لازم و ضروری است .

با توجه به اهمیت و جایگاه توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی و نقش آن در افزایش اطلاعات مربوط به پرونده های جنایی ، مسئله مطرح می شود که آیا توبه می تواند به عنوان یکی از ابزارهای مؤثر در دستیابی به عدالت و رسیدگی به پرونده ها مورد استفاده قرار گیرد؟ در این راستا ، مسئله اصلی این است که آیا توبه تنها به عنوان یک ابزار جمع آوری اطلاعات بیشتر مورد استفاده قرار

می‌گیرد یا آیا اثرات اصلاح طلبانه و تمایل به پذیرش مسئولیت توسط متهمان نیز در ارتقای روند دادرسی و اعمال عدالت دخیل می‌شود؟ به‌طور کلی، مسئله مورد بحث آن است که آیا توبه می‌تواند به عنوان یکی از عوامل اصلاح طلبانه در فرآیند دادرسی به کار رود و چه تأثیری بر روند اعمال عدالت و تصمیم‌گیری در دادگاه‌ها دارد.

این پژوهش اهمیت بسیاری از منظرهای مختلف دارد. از جانب یک رسانه علمی، بررسی جایگاه توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادسرا با نگاهی به قانون دادرسی کیفری می‌تواند به منابع دانشی موجود در زمینه حقوق کیفری افزوده شود. این پژوهش به دلیل تاکید بر اهمیت یکی از عناصر مهم در فرآیند دادرسی، یعنی توبه، به عنوان یکی از ابزارهای اصلاحی و تأثیرگذار در افزایش اطلاعات مرتبط با پرونده‌های جنایی، می‌تواند به توسعه نظریه و کاربرد عملی حقوق کیفری کمک کند. همچنین، این پژوهش از نظر عملی نیز اهمیت زیادی دارد. با توجه به مسئله مطرح شده، ارائه راهکارها و پیشنهادات برای بهبود روند دادرسی و اعمال عدالت می‌تواند به نهادهای قضایی کمک کند تا رویکردهای بهتری در قبال متهمان داشته باشند و از ابزارهایی مانند توبه بهره‌برداری مؤثرتری داشته باشند. به‌طور کلی، این پژوهش به دلیل تأثیرگذاری بر توسعه دانش و کاربردهای عملی در حوزه حقوق کیفری، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و می‌تواند به ارتقاء دقت و عدالت در روند دادرسی کمک شایانی نماید.

اهداف این مقاله عبارت است از: بررسی جایگاه و نقش توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادسرا با توجه به قانون دادرسی کیفری و شناسایی تأثیرات و اثرات توبه بر روند جمع‌آوری اطلاعات و ارتقاء دقت در پرونده‌های جنایی و ارزیابی اهمیت توبه به عنوان یکی از ابزارهای اصلاحی و تأثیرگذار در افزایش شواهد و اطلاعات قابل استناد.

کسانی که می‌توانند از این تحقیق استفاده کنند: دانشمندان و پژوهشگران حوزه حقوق کیفری که به بررسی فرآیند دادرسی و اصلاح‌طلبی متهمان علاقه‌مندند. قضات و دستگاه‌های قضایی که می‌توانند از یافته‌های تحقیق برای بهبود روند دادرسی و افزایش عدالت در دستگاه قضایی استفاده نمایند.

در این تحقیق، از روش تحقیق توصیفی تحلیلی استفاده می‌شود. ابتدا با بررسی مفاهیم و قوانین مربوط به دادرسی کیفری و توبه آشنا می‌شویم. سپس با بررسی پژوهش‌های پیشین و مطالعه موردی پرونده‌های قضایی، نقش توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادسرا را مورد بررسی قرار می‌دهیم و تأثیرات آن را بر روند دادرسی تجزیه و تحلیل می‌کنیم. در پایان، نتایج و استنتاجات به‌دست آمده را مطرح می‌کنیم و پیشنهاداتی برای بهبود فرآیند دادرسی ارائه می‌دهیم.

1- تعاریف و اصطلاحات:

در دنیای حقوق، استفاده از اصطلاحات و تعاریف دقیق از اهمیت بسزایی برخوردار است. در این مقدمه، به برخی از تعاریف حقوقی اصطلاحات مهم اشاره خواهیم کرد:

1-1- توبه:

توبه به معنای ابراز اندیشه و اعتراف به ارتکاب یک عمل نادرست یا جرم، همراه با تصمیم به تغییر رفتار و اصلاح آن است. در مفهوم حقوقی، توبه به معنای اعلام متهم یا متخلف از ارتکاب جرم و تمایل او به پذیرش مسئولیت برای اعمال خود است. توبه ممکن است به عنوان یکی از عوامل تأییدی در فرآیند دادرسی به کار رود و می تواند تأثیر مثبتی بر روند اعمال عدالت و اصلاح رفتار متهمان داشته باشد.

توبه در مفهوم حقوقی، عملی است که به واسطه آن متهم یا متخلف از ارتکاب جرم اعلامیه کند و از تصمیم به اصلاح و رفتار نشان دهد. این عمل نه تنها به معنای اعتراف به ارتکاب جرم است، بلکه نشان دهنده تصمیم متهم به اصلاح رفتار و پذیرش مسئولیت است. در دادگاه، توبه می تواند به عنوان یکی از عوامل موثر در تصمیم گیری قضات و تعیین مجازات ها مطرح شود، زیرا این اقدام نشان دهنده تمایل متهم به تغییر رفتار و بهبود جامعه است. به علاوه، توبه می تواند به منظور افزایش اطلاعات مربوط به جزئیات جرم و ارتکاب آن به دست آوردن از متهم کمک کند و در نهایت به افزایش دقت و عدالت در دادرسی کمک نماید.

از دیدگاه فقه اسلامی، توبه به معنای بازگشت و رجوع به سوی خداوند و توبه از گناهان و عمل های نادرست است. در فقه، توبه شامل سه شرط اساسی است:

1- ندامت از گناه: شخص باید از ارتکاب گناه پشیمان و ندامت مند باشد و از عمل نادرستی که انجام داده است، پشیمانی کند.

2- قصد ترک گناه: شخص باید تصمیم به ترک و رهایی از گناه بگیرد و به اراده اصلاح خود ابراز توجه نماید.

3- از گناه دوری کردن: شخص باید عزم و اراده قوی به اجتناب از ارتکاب گناه و رعایت دستورات دینی داشته باشد و در عمل به رهنمودهای شرعی عمل کند.

از نظر فقهی، توبه فرصتی برای تجدیدن فردی، تلاش برای بهبود روحی و اخلاقی، و تعمیق رابطه فرد با خداوند می باشد. توبه به عنوان راهی برای کسب آموزش و مغفرت از سوی خداوند و رسیدن به آرامش روحی و رضایت دینی نیز در فقه اسلامی تأکید دارد.

1-2- تحقیقات مقدماتی در دادرسی :

مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی، بخشی از فرآیند دادرسی کیفری است که در آن اطلاعات و شواهد مرتبط با یک پرونده جنایی جمع آوری، تحلیل و ارزیابی می شود. در این مرحله، نهادهای قضایی مسئول بررسی و تحقیق در مورد جرم از طریق مصاحبه با شاهدان، جمع آوری ادله و شواهد، تجزیه و تحلیل اطلاعات، و ارتباط با متهمان و وکلای آنان مشغول به فعالیت هستند. هدف اصلی از انجام تحقیقات مقدماتی، به دست آوردن اطلاعات کافی و مورد نیاز برای تصمیم گیری صحیح و عادلانه در مورد ادامه فرآیند دادرسی و رسیدگی به پرونده جنایی می باشد.

در واقع، تحقیقات مقدماتی در دادرسی یکی از وظایف مهم دادستانی است که به منظور کشف جرم، تعقیب متهم، جمع آوری شواهد و ادله، اجرای احکام کیفری، و انجام دیگر وظایف قانونی از جمله حفظ حقوق عمومی انجام می شود. این تحقیقات در دادرسی به صورت متخصصانه و تخصصی انجام می شود و به وسیله مقاماتی مانند دادستان، معاونان، دایاران، و بازپرس ها انجام می پذیرد.

همچنین، در مواردی که جرم مورد بررسی در صلاحیت دادگاهی دیگری قرار دارد، وظایف تحقیقات مقدماتی به دادرسی مربوطه انتقال می‌یابد، همانطور که در ماده ۲۶ آذک آمده است. به طور کلی، تحقیقات مقدماتی در دادرسی مرحله مهمی در فرآیند دادرسی کیفری است که به کشف حقیقت و تسلیم دادن مدارک و شواهد مربوطه به دادگاه منتهی می‌شود. (پورباقرانی، حسن، شریفی، ابراهیم. 1397)

1-3- متهم :

متهم از منظر حقوقی، فردی است که به ارتکاب جرمی متهم شده و در حین رسیدگی به پرونده جنایی، به عنوان متهم یا مظنون شناخته می‌شود. این فرد دارای حق دفاع و توجیه در دادگاه است و باید از حقوق قانونی خود در دفاع در برابر اتهاماتی که علیه او مطرح می‌شود، استفاده کند.

2- توبه در حقوق اسلامی و قانون‌های مختلف

مفهوم توبه در حقوق اسلامی و دیدگاه‌های مختلف آن در قوانین دیگر جهان نقطه‌ای است که در تحقیقات مربوط به دادرسی کیفری و مراحل پیشین آن بسیار مهم می‌باشد. ما قصد داریم به بررسی عمیق‌تری از مفهوم توبه در حقوق اسلامی پرداخته و سپس نگاهی به تفاوت‌ها و تشابه‌های آن با تعبیرهای موجود در قوانین دیگر جهان بیندازیم. این بررسی نه تنها نقش توبه در راستای تصمیم‌گیری دادگاه‌ها و پذیرش توبه‌ها در مراحل تحقیقات مقدماتی را مورد بررسی قرار می‌دهد، بلکه تاثیر آن بر فرآیند دادرسی کیفری نیز مورد بررسی واقع می‌شود.

2-1- مفهوم توبه در اسلام و اهمیت آن در قانون اسلامی

مفهوم توبه در اسلام به عنوان یک مفهوم مهم و اساسی مطرح است که در قوانین اسلامی بسیاری از جوانب مورد توجه قرار گرفته است. توبه در اسلام به معنای بازگشت به سوی خداوند و ترک عمل‌های ناپسند و گناهان است. توبه در اسلام شامل سه شرط اساسی می‌شود: ندامت از گناه، ترک گناه و عزم برای عدم تکرار گناه در آینده. مفهوم توبه در اسلامیت بیش از اعتراف به گناه محسوب می‌شود، بلکه شامل تصمیم جدی برای تغییر رفتار و بازگشت به راه خداوند می‌باشد در قرآن کریم، خداوند به بندگان خود اجازه توبه را داده و از آنها خواسته است که به سوی او بازگردند و از گناهان توبه کنند. در قانون اسلامی، توبه به عنوان یک فرصت برای پاکسازی و رستگاری از گناهان مورد توجه قرار می‌گیرد. توبه در قانون اسلامی به عنوان یکی از عوامل تاثیرگذار بر تخفیف مجازات مطرح می‌شود. در بسیاری از موارد، اگر فرد توبه کند و اعمال خود را از سر بگیرد، می‌تواند از مجازات کمتری بهره‌مند شود یا در برخی موارد از مجازات معاف شود. همچنین، توبه در قانون اسلامی به عنوان یک اثرگذاری بر فرآیند دادرسی مطرح است. توبه می‌تواند به عنوان نقطه ترقیم و تصحیح رفتار گذشته افراد متهم در دادگاه مورد توجه قرار گیرد و بتواند تأثیر مثبتی بر تصمیم دادگاه داشته باشد. از این رو، توبه در قانون اسلامی نقش مهمی را در فرآیند دادرسی و اعمال عدالت در اسلام ایفا می‌کند که

می تواند به عنوان یک ابزار موثر برای پاکسازی، رستگاری، و تصحیح رفتارات گذشته افراد متهم در نظام حقوقی اسلامی مورد استفاده قرار گیرد. (باقری صدر، محمد. 1398)

2-2- نگاهی به توبه در دیگر سیستم های حقوقی جهان

در بررسی توبه در سایر سیستم های حقوقی جهان، می توانیم مشاهده کنیم که مفهوم توبه به صورت متنوع و با توجه به شرایط فرهنگی، اجتماعی، و قانونی هر کشور متفاوت است. در اینجا به برخی از نگاه ها به توبه در برخی از سیستم های حقوقی جهان اشاره می کنیم:

1- سیستم حقوقی کیفری در کشورهای اروپایی:

در برخی از کشورهای اروپایی، مفهوم توبه به عنوان یک عامل تخفیف مجازات در دادگاه ها مورد توجه قرار می گیرد. افرادی که از ارتکاب جرم پشیمان شده اند و اراده تغییر رفتار خود را ابراز می کنند، ممکن است مورد توجه دادگاه قرار گیرند و در نهایت مجازات کمتری دریافت کنند.

2- سیستم حقوقی در کشورهای اسلامی غیرعربی:

در کشورهای اسلامی غیرعربی نیز مفهوم توبه به عنوان یک مفهوم مهم در نظام حقوقی مطرح است. به طور مشابه با قوانین اسلامی، این کشورها نیز ممکن است در فرآیند دادرسی به توبه به عنوان یک عامل تاثیرگذار بر تخفیف مجازات توجه کنند.

3- سیستم حقوقی در کشورهای آمریکایی:

در برخی از کشورهای آمریکایی، مانند ایالات متحده، مفهوم توبه به صورت قانونی در نظر گرفته نمی شود. به عنوان مثال، در دادگاه های آمریکایی، پذیرش توبه به تنهایی معمولاً به عنوان یک عامل موثر بر تخفیف مجازات مورد توجه قرار نمی گیرد و دادگاه ها ممکن است به دلایل مختلف از جمله رفتار گذشته متهم و شواهد موجود تصمیم گیری کنند.

در کل، می توان دید که مفهوم توبه در سیستم های حقوقی مختلف جهان به صورت متفاوتی در نظر گرفته می شود و تأثیرات آن بر فرآیند دادرسی و تعیین مجازات متفاوت است. در برخی از سیستم های حقوقی، توبه ممکن است به عنوان یک فاکتور مهم در تعیین مجازات مورد توجه قرار گیرد، زیرا توانایی فرد در پذیرش خطا و تصمیم جدی برای تغییر رفتار می تواند نشان دهنده عزم و امید به بهبود باشد. از سوی دیگر، در سیستم های حقوقی دیگر، ممکن است توبه به عنوان یک عامل تاثیرگذار بر فرآیند دادرسی مورد توجه قرار نگیرد و تصمیمات بیشتر بر اساس شواهد و قوانین موجود اتخاذ شود.

به عنوان مثال، در برخی از کشورهای اروپایی، حقوق متهمان و پذیرش توبه به عنوان یک اصل حقوقی مهم در نظر گرفته می شود و دادگاه ها ممکن است به توبه به عنوان یکی از عوامل موثر بر تخفیف مجازات توجه کنند. از سوی دیگر، در برخی از کشورهای آمریکایی، مفهوم توبه به صورت رسمی در نظر گرفته نمی شود و دادگاه ها به توبه به تنهایی به عنوان یک عامل موثر بر تصمیمات خود نپردازند. با این حال، مفهوم توبه در تمامی سیستم های حقوقی به عنوان یک اصل اخلاقی و انسانی مهم مطرح است که در

فرآیند دادرسی و تصمیم گیری های قضایی می تواند تأثیرگذار باشد، چرا که نشان می دهد فرد تصمیم دارد از گذشته اش پشیمان شود و تلاش کند برای بهبود و رفع اشکالات گذشته اش.

3- بررسی مواد قانونی مرتبط با توبه :

در حقوق کیفری، مواد ۱۱۵ تا ۱۱۷ قانون مجازات اسلامی به عنوان بخشی از قوانین کیفری ایران، به اهمیت و نقش توبه در فرآیند دادرسی و اجرای عدالت تاکید می کنند. این مواد نه تنها مفادی درباره سقوط مجازات ها و تخفیفات در صورت توبه متهمان ارائه می دهند، بلکه شرایط و ضوابط مربوط به اثبات توبه و اعمال آن در محاکمه را نیز مشخص می کنند. از سوی دیگر، ماده ۱۳ قانون آیین دادرسی کیفری نیز به تعقیب و اجرای مجازات ها پس از توبه متهمان می پردازد و مفادی درباره توقف تعقیبات کیفری و اعمال مجازات در صورت تظاهر به توبه را بیان می کند. این مواد، در کنار قوانین دیگر مرتبط، نقش حیاتی در برقراری عدالت و اصلاح افراد متهم در دادسراها و دیگر مراکز قضایی دارند و درک دقیق از آن ها برای حقوق دانان، قضات و افراد متهم بسیار حیاتی است.

3-1- قانون مجازات اسلامی :

ماده ۱۱۵: "در جرایم تعزیری درجه شش، هفت و هشت چنانچه مرتکب توبه نماید و ندامت و اصلاح او برای قاضی محرز شود، مجازات ساقط می شود. در سایر جرایم موجب تعزیر دادگاه می تواند مقررات راجع به تخفیف مجازات را اعمال نماید.

تبصره ۱ - مقررات راجع به توبه درباره کسانی که مقررات تکرار جرایم تعزیری در مورد آنها اعمال می شود، جاری نمی گردد.

تبصره ۲ - اطلاق مقررات این ماده و همچنین بند (ب) ماده (۷) و بندهای (الف) و (ب) ماده (۸) و مواد (۲۸)، (۳۹)، (۴۰)، (۴۵)، (۴۶)، (۹۲)، (۹۳) و (۱۰۵) این قانون شامل تعزیرات منصوص شرعی نمی شود."

ماده ۱۱۵ قانون مجازات اسلامی، درباره توبه و تاثیر آن بر مجازات مرتکب جرم صحبت می کند. طبق این ماده، اگر فردی که جرمی انجام داده است توبه کند و ندامت و اصلاح او برای قاضی محرز شود، مجازات او ساقط می شود. اما باید توجه داشت که این اثر توبه فقط برای جرایم تعزیری درجه شش، هفت و هشت موثر است و برای سایر جرایم تعزیری ممکن است دادگاه مجازاتی را با توجه به شرایط و موقعیت موضوع تعیین کند.

اصطلاح توبه در اینجا به معنای پشیمانی و اصلاح فرد از عمل جرم آگین است. توبه نشان دهنده تصمیم فرد برای تغییر رفتار و رویکرد زندگی به سمتی که جلوگیری از انجام جرم را شامل می شود، می باشد. اگر توبه فرد به نحوی توسط دادگاه محرز شود و اصلاح و ندامت او به دلایل قانونی مورد تایید قاضی قرار گیرد، مجازات ممکن است کاهش یابد یا حتی ساقط شود. این بیانگر اهمیت و ارزشی است که قانون اسلامی به توبه می دهد و از طرف دیگر تشویق به اصلاح رفتار و اجتناب از ارتکاب جرم را نشان می دهد. (صادقی، محمدهادی. 1392)

توبه، به عنوان یک مفهوم مهم در حقوق اسلامی، نشان دهنده فرآیندی است که فرد پس از ارتکاب جرم، به پشیمانی می پیوندد، ندامت می کند و تصمیم به اصلاح رفتار می گیرد. این اصلاح فردی می تواند توسط قاضی مورد تأیید قرار گیرد که به این معناست که فرد واقعاً از نیت خود برای تغییر رفتار و بازپس گیری از جرم اطمینان دارد.

در رویه حقوقی اسلامی، توبه به عنوان یک اقدام اجتماعی و اخلاقی مورد توجه قرار می گیرد که نشان از فرصت دادن به افراد برای بازگشت به راه اصلاح و ترک جرم دارد. این مفهوم توبه نه تنها در امور کیفری، بلکه در ابعاد مختلف حقوقی، اجتماعی و اخلاقی، مورد توجه است و نشانگر مهمی از برخوردهای انسانی و حسن نظر و عطف الهی است. (ویسی، محمود، امینی، جهاندار، 1391).

با توجه به این مفاهیم، تعیین اثرات توبه بر مجازات ها و تخفیفات قانونی موجود در قوانین مجازاتی، نشان از توجه حقوق اسلامی به عناصر انسانی و اخلاقی در برخورد با جرم آگینان دارد.

ماده 116: "دیه. قصاص. حد قذف و محاربه با توبه ساقط نمی گردد."

ماده ۱۱۶ قانون مجازات اسلامی مصوب 1392 به اشاره به ساقط نشدن مجازات در صورت ارتکاب جرم و ابراز توبه توسط متهم پس از ارتکاب جرم می پردازد. این ماده، توجیهی حقوقی برای ادامه روند مجازاتی برای متهمان ارائه می دهد حتی اگر آنها بعد از ارتکاب جرم توبه کنند. با این حال، باید توجه داشت که این ماده تنها برای مواردی اعمال می شود که مجازات ها بر اساس اصول حدی یا تعزیری مشخص شده باشند.

با توجه به متن ماده ۱۱۶، نشان می دهد در مرحله تحقیقات مقدماتی دادسرا، توبه متهمان به عنوان یکی از عوامل مورد بررسی قرار می گیرد. بر اساس این ماده، حتی اگر متهم پس از ارتکاب جرم توبه کند، مجازات او ساقط نمی شود. این موضوع نشان می دهد که توبه متهمان و تاثیر آن بر روند مجازاتی، یکی از مواردی است که ممکن است در تحقیقات مقدماتی دادسرا بررسی شود. به عبارت دیگر، دادسرا ممکن است بررسی کند که آیا ارائه توبه توسط متهمان در مراحل ابتدایی تحقیقات می تواند به نحوی بر روند پرونده و تصمیم گیری های قضایی تأثیر بگذارد یا خیر. این ارتباط میان ماده ۱۱۶ و موضوع مقاله، به دیدگاهی قانونی و عملی در قالب تحقیقات مقدماتی دادسرا اشاره می کند که باید در مقاله به آن پرداخته شود.

ماده 117: "در مواردی که توبه مرتکب موجب سقوط یا تخفیف مجازات می گردد. توبه. اصلاح و ندامت وی باید احراز گردد و به ادعای مرتکب اکتفاء نمی شود. چنانچه پس از اعمال مقررات راجع به توبه. ثابت شود که مرتکب تظاهر به توبه کرده است سقوط مجازات و تخفیفات در نظر گرفته شده ملغی و مجازات اجراء می گردد. در این مورد چنانچه مجازات از نوع تعزیر باشد مرتکب به حداکثر مجازات تعزیری محکوم می شود."

ماده فوق با تأکید بر اهمیت احراز توبه و اصلاح مرتکب در فرآیند قضایی، مقرر می کند که توبه و اصلاح مرتکب باید به صورت واقعی و واضح احراز گردد و به ادعای مرتکب اکتفاء نشود. اگر پس از اعمال مقررات مربوط به توبه ثابت شود که مرتکب به تظاهر به توبه پرداخته است، مجازات ها و تخفیفات در نظر گرفته شده به منزله باطل شده و مجازات اجرائی می شود. اگر مجازات از نوع تعزیر باشد، مرتکب به حداکثر مجازات تعزیری محکوم می شود. ماده مورد نظر با تأکید بر اهمیت توبه و اصلاح مرتکب در جرایم تعزیری، تأکید

می کند که اگر توبه و اصلاح مرتکب به صورت واقعی و واضح اثبات نشود و فقط به تظاهر مرتکب توجه شود، مجازات ها و تخفیفات در نظر گرفته شده باطل و مجازات اجرائی خواهد شد. این تحلیل حقوقی نشان می دهد که قانونگذار به توجه به واقعیت و وضوح توبه و اصلاح مرتکب در فرآیند قضایی، تأثیر زیادی را بر روی صدور مجازات ها و تخفیفات دارد. این نکته موضوعی مهم برای بحث در مورد جایگاه توبه در مراحل تحقیقات مقدماتی دادسرا است. بررسی دقیق و اثبات واقعیت توبه می تواند تأثیر زیادی بر تصمیمات قضایی داشته باشد و از طرف دیگر، می تواند به افراد متهم این امکان را بدهد که با نشان دادن توبه و اصلاح واقعی، از مجازات ها و تخفیفات مورد انتظار خود بهره مند شوند. (داوربار، محمدعلی 1384)

ماده 118: "متهم می تواند تا قبل از قطعیت حکم. ادله مربوط به توبه خود را حسب مورد به مقام تعقیب یا رسیدگی ارائه نماید." متهم حق دارد تا قبل از صدور حکم قطعی، ادله مربوط به توبه و اصلاح خود را به مقامات تعقیب و رسیدگی ارائه دهد. این امر به او اجازه می دهد که فرصتی داشته باشد تا به صورت مستقیم از توبه و اصلاح خود شرح دهد و احتمالاً تأثیر آن بر روی تصمیمات قضایی را تبیین کند. این تحلیل حقوقی نشان می دهد که اعطای این حق به متهم، به منظور ایجاد فرصتی برای ارائه ادله و توضیحات مربوط به توبه و اصلاح است، که می تواند تأثیر زیادی بر فرآیند قضایی و نهایتاً بر صدور حکم داشته باشد.

3-2- قانون آیین دادرسی کیفری:

ماده ۱۳: "تعقیب امر کیفری که طبق قانون شروع شده است و همچنین اجرای مجازات موقوف نمی شود، مگر در موارد زیر:

الف - فوت متهم یا محکوم علیه

ب - گذشت شاکی یا مدعی خصوصی در جرائم قابل گذشت

پ - شمول عفو

ت - نسخ مجازات قانونی

ث - شمول مرور زمان در موارد پیش بینی شده در قانون

ج - توبه متهم در موارد پیش بینی شده در قانون

چ - اعتبار امر مختوم

تبصره ۱ - درباره دیه مطابق قانون مجازات اسلامی عمل می گردد.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۴/۰۳/۲۴) - هر گاه مرتکب جرم پیش از صدور حکم قطعی مبتلا به جنون شود، تا زمان افاقه، تعقیب و دادرسی متوقف می شود. مگر آنکه در جرائم حق الناسی شرایط اثبات جرم به نحوی باشد که فرد مجنون یا فاقد هوشیاری در فرض افاقه نیز نتواند از خود رفع اتهام کند. در این صورت به ولی یا قیم یا سرپرست قانونی وی ابلاغ می شود که ظرف مهلت پنج روز

نسبت به معرفی وکیل اقدام نماید. در صورت عدم معرفی، صرف نظر از نوع جرم ارتكابی و میزان مجازات آن وفق مقررات برای وی وکیل تسخیری تعیین می‌شود و تعقیب و دادرسی ادامه می‌یابد."

ماده ۱۳ قانون آیین دادرسی کیفری به مواردی که تعقیب امر کیفری و اجرای مجازات موقوف می‌شود، پرداخته است. بند ج این ماده نیز به وضوح بیان می‌کند که توبه متهم می‌تواند باعث توقف تعقیب و دادرسی شود، مگر اینکه شرایطی برای توبه در قانون تعیین شده باشد. با توجه به این بند، در مرحله تحقیقات مقدماتی در دادسرا، اگر متهم توبه کند و شرایط توبه در قانون تعیین شده باشند، تعقیب و دادرسی ممکن است متوقف شود. اما باید توجه داشت که این امر بسته به شرایط و موازین قانونی است و از قاعده استثناهایی است. به عبارت دیگر، اگر توبه متهم در مرحله تحقیقات مقدماتی ثابت شود و شرایط قانونی برای آن فراهم شود، تعقیب و دادرسی ممکن است متوقف شود. در نتیجه، اگر متهم در مرحله تحقیقات مقدماتی توبه کند و شرایط لازم برای توبه در قانون تعیین شده باشند، ممکن است تعقیب و دادرسی متوقف شود. اما این موضوع باید با دقت و با توجه به شرایط قانونی مربوطه بررسی شود. (وطنی، امیر، توجهی، عبد‌العلی، رجایی، حسین. ۱۴۰۰)

توبه متهم می‌تواند در مرحله تحقیقات مقدماتی در دادسرا به عنوان یک فرصت برای اصلاح و تحقق ندامت متهم مورد توجه قرار گیرد. از این رو، مقامات قضایی می‌توانند با توجه به شرایط و شواهد موجود، تصمیم به توقف تعقیب و دادرسی در صورت احراز شرایط لازم بگیرند، به طوری که توبه متهم نه تنها به او فرصت اصلاح و توبه را می‌دهد، بلکه نیز می‌تواند به حفظ حقوق متهم و اجرای عدالت در جامعه کمک کند. این موضوع می‌تواند به عنوان یک جنبه مهم در بررسی‌ها و تحقیقات مقدماتی در دادسرا مورد بررسی قرار گیرد، زیرا تاثیر مستقیمی بر روند پرونده و نتیجه آن می‌گذارد. بنابراین، در مواردی که متهم توانایی احراز توبه معتبر را دارد و شرایط قانونی برای آن فراهم است، توجه به این مسئله در تحقیقات مقدماتی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از این رو، محققان و کارشناسان حقوقی می‌توانند این جنبه را به عنوان یک مبحث مهم مورد بررسی و تحلیل قرار دهند و ارتباط آن با فرآیند تحقیقات مقدماتی در دادسرا را بررسی کنند. (امیری، مهدی. ۱۴۰۰)

4- توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی (دادسرا)

در مرحله تحقیقات مقدماتی دادسرا، توبه به عنوان یک عنصر مهم می‌تواند تأثیرگذار باشد، به ویژه اگر متهم اراده پذیرش گناهان خود و تصمیم جدی برای تغییر رفتار را ابراز کند. این مرحله از فرآیند قضایی برای جمع‌آوری شواهد و اطلاعات لازم برای تصمیم‌گیری دادگاه استفاده می‌شود. در اینجا می‌توانیم به برخی از نکات مهم مرتبط با نقش توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی اشاره کنیم:

1- اطلاعات فراهم‌شده توسط توبه:

متهمانی که اراده توبه و پذیرش گناهان خود را اعلام می‌کنند، می‌توانند اطلاعات مفیدی را فراهم کنند که می‌تواند به حل پرونده کمک کند. این اطلاعات ممکن است شامل ارتباط با دیگر متهمان، اشخاص یا جزئیات مربوط به جرم باشد.

2- اثرات توبه بر اعتراف و اثباتات:

توبه می تواند به عنوان یک نوع اعتراف به جرم در نظر گرفته شود که می تواند در اثبات گناه متهمان موثر باشد. همچنین، توبه می تواند به عنوان یک شاهد در نظر گرفته شود که ممکن است برای دادگاه اهمیت داشته باشد.

3- تأثیرات توبه بر پروسه تحقیقات:

توبه ممکن است به عنوان یکی از عوامل تاثیرگذار بر پروسه تحقیقات مقدماتی مطرح شود. این می تواند تأثیری بر تصمیمات دادگاه در مراحل بعدی داشته باشد، از جمله تعیین مجازات.

4- محدودیت ها و مسائل حقوقی مرتبط با توبه:

با وجود اهمیت توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی، ممکن است محدودیت ها و مسائل حقوقی مرتبط با توبه نیز وجود داشته باشد. برای مثال، ضرورت اثبات اراده صادقانه متهم برای توبه و رعایت حقوق متهم در فرآیند تحقیقات در نهایت، توبه به عنوان یک عامل موثر و پتانسیل دار می تواند در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی تأثیرگذار باشد و می تواند به روش های بهبود فرآیند قضایی و افزایش عدالت در نظام حقوقی کمک کند. (طاهری، محمدعلی، امینی، جهاندار، 1393)

در مرحله تحقیقات مقدماتی، دادگاه ها و مقامات قضایی ممکن است به توبه به عنوان یک عاملی که می تواند به ایجاد عدالت و ترتیب در فرآیند دادرسی کمک کند، توجه کنند. این بدان معناست که اگر فرد توبه کند و اراده خود را برای اصلاح رفتار نشان دهد، ممکن است مراحل دادرسی به شکلی موثرتر و عادلانه تری اداره شود در مرحله تحقیقات مقدماتی، ممکن است نیاز باشد که صداقت و صحت توبه متهم بررسی شود. این امر می تواند با بررسی و شنیدن شواهد و مدارک موجود، ارائه شواهد تکمیلی، و یا با اجرای مصاحبه های تحقیقاتی صورت گیرد تا اطمینان حاصل شود که توبه متهم واقعی و صادقانه است. توبه می تواند به عنوان یک عامل موثر بر تصمیمات مراحل بعدی دادگاه، از جمله تعیین مجازات، تأثیرگذار باشد. دادگاه ممکن است در نظر گرفته وزن و اهمیت توبه را در تصمیمات خود در مراحل بعدی داشته باشد. در نهایت، در بررسی توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی، لازم است که حقوق متهم نیز حفظ شود. ممکن است مسائلی مانند اعتراف به جرم هایی که متهم ارتکاب نکرده است یا اعمال فشار برای ارائه توبه بدون اطلاعات صحیح مطرح شود که باید مورد بررسی قرار گیرد در نهایت، توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی می تواند تأثیرگذار و موثر باشد، اما لازم است که با رعایت اصول عدالت و حفظ حقوق متهم، به دقت مورد بررسی قرار گیرد تا اثر مثبت و عادلانه ای بر فرآیند دادرسی داشته باشد.

4-1- ضرورت و امکان ارائه توبه در این مرحله

ضرورت و امکان ارائه توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی توبه می تواند به عنوان یک منبع اطلاعات مهم و مفید برای مقامات قضایی در جمع آوری اطلاعات و شواهد مورد نیاز برای بررسی پرونده ها باشد. اگر متهمان اراده توبه کنند و اراده خود را برای تغییر رفتار ابراز کنند، می توانند به تخفیف مجازات آن ها منجر شود که این امر می تواند به عدالت و انصاف در فرآیند قضایی کمک کند. توبه می تواند به عنوان یک عاملی برای شفافیت و پاکسازی پرونده ها عمل کند و به دادگاه کمک کند تا در تصمیم گیری هایش بر اساس اطلاعات کامل و شفاف عمل کند. با توجه به ارائه توبه در این مرحله، می تواند فرآیند تصمیم گیری دادگاه ها را مؤثرتر و

سریع تر نماید، زیرا می تواند به دادگاه اطلاعات لازم برای تصمیم گیری دقیق تر فراهم کند. (منصورآبادی، عباس، فتحی، محمدجواد، حسوندد، محمداقرا، میرخلیلی، سید محمود. 1402)

ارائه توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی نیاز به رعایت حقوق متهم، صداقت و صحت اطلاعات و شفافیت در فرآیند قضایی دارد تا از سوءاستفاده و سوءاستفاده از این اطلاعات جلوگیری شود. توبه در مرحله تحقیقات مقدماتی می تواند به اعمال اصل عدالت و انصاف در پرونده های قضایی کمک کند. زیرا این اقدام به معنای تصمیم متهم برای پذیرش مسئولیت اعمال خود و تصمیم جدی برای اصلاح رفتار است که می تواند به درک بهتری از واقعیت های مرتبط با پرونده و تصمیمات قضایی منجر شود ممکن است فرآیند قضایی به طریقی کارآمدتر و سریع تر پیش برود. این امر می تواند منجر به کاهش زمان و هزینه های مرتبط با پرونده های قضایی شود. متهمان برای تأمین فرصتی برای بهبود رفتار و بازگشت به جامعه به عنوان افرادی با تصمیم به اصلاح.

4-2- اثرات و پیامدهای ارائه توبه توسط متهمان

اثرات و پیامدهای ارائه توبه توسط متهمان می تواند متنوع و گاهی پیچیده باشد. ارائه توبه ممکن است به صورت مستقیم تأثیر مثبتی بر فرآیند قضایی داشته باشد، زیرا این اقدام ممکن است به شفافیت بیشتر در پرونده و اطلاعات دقیق تر در دسترس دادگاه منجر شود. توبه می تواند به عنوان یک عامل مهم برای تصمیمات دادگاه در مراحل بعدی داشته باشد و ممکن است به تخفیف مجازات یا تغییر در روند پرونده منجر شود. همچنین می تواند پیامدی مثبت برای جامعه داشته باشد، زیرا نشان می دهد که افراد آماده اند مسئولیت اعمال خود را بپذیرند و تصمیم جدی برای اصلاح دارند. ممکن است به عنوان یک فرصت برای ارتکاب خطاهای گذشته پشیمان شدن و راهی برای بهبود و اصلاح رفتار در آینده برای متهم باشد. ارائه توبه توسط متهم ممکن است به معنای پذیرش مسئولیت اعمال خود باشد، که این می تواند به دستیابی به عدالت و صداقت در فرآیند قضایی کمک کند با این وجود، برخی از پیامدهای ارائه توبه ممکن است مورد انتقاد قرار گیرند، مانند احتمال تقلیل از جدیت جرم ارتكابی یا اعتقاد به اینکه توبه ممکن است به عنوان یک راه حل برای افزایش تخفیف مجازات استفاده شود و همچنین توبه باعث تغییر در نگرش متهم نسبت به رفتار خود و اعمال او شود. این امر می تواند بهبودی در رفتار آینده و پیشگیری از ارتكاب جرم های دیگر را به همراه داشته باشد. توبه معمولاً به معنای پذیرش مسئولیت اعمال و ارتكاب جرم است. این پذیرش می تواند اولین گام برای اصلاح و تحمل عواقب اعمال باشد. توبه به عنوان یک نمونه الهام بخش برای دیگران عمل کند. این امر می تواند به شناخت بیشتری از عواقب رفتارهای خود و ارتكاب جرم در جامعه منجر شود. ارائه توبه می تواند به روند دادرسی کمک کند و ممکن است در ارائه شواهد و اطلاعات مورد نیاز به دادگاه موثر باشد. ارائه توبه ممکن است به پایان روابط جنایی یا فعالیت های غیرقانونی متهم منجر شود و در نهایت به کاهش جرم و جنایت در جامعه کمک کند به طور کلی، ارائه توبه توسط متهمان می تواند بهبودی در روند قضایی، پیشگیری از ارتكاب جرم های آتی، و ایجاد فرصتی برای اصلاح و ارتقاء رفتار فردی و اجتماعی فراهم کند.

5- محدودیت ها و مسائل قانونی مربوط به توبه در دادسرا

محدودیت‌ها و مسائل قانونی مربوط به توبه در دادسرا ممکن است دادگاه‌ها و مقامات قضایی بخواهند اعتبار و صحت توبه را بررسی کنند تا اطمینان حاصل شود که این اقدام صادقانه و جدی است و تنها به دلیل کاهش مجازات انجام نمی‌شود در حین ارائه توبه، لازم است که حقوق متهم مورد حفظ و رعایت قرار گیرد، از جمله حق به دفاع، حق به حضور وکیل، و عدم اعتراف به اتهاماتی که متهم انجام نداده است. تصمیمات دادگاه‌ها بر اساس توبه ممکن است به چالش کشیده شود، زیرا ممکن است متهمان تلاش کنند توبه خود را به عنوان یک راه برای کاهش مجازات استفاده کنند. در صورتی که توبه توسط یک متهم مورد قبول دادگاه قرار گیرد و مجازات او کاهش یابد، این ممکن است به عدالتی حقوقی دیگر زندانیان نسبت به این فرد اختصاص دهد. دادگاه‌ها ممکن است شرایط و مشروطیت‌های خاصی را برای پذیرش توبه تعیین کنند، مانند ارائه اطلاعات اضافی یا شرکت در برنامه‌های تأهیلی. توبه ممکن است به عنوان یک عامل موثر بر تعیین مجازات‌های دیگر متهمان در پرونده‌های مشابه مورد استفاده قرار گیرد. به طور کلی، مسائل مربوط به توبه در دادسرا نیازمند توجه و بررسی دقیق قوانین و مقررات مربوطه، و رعایت اصول عدالت و حقوق بشری می‌باشد. مسائل مربوط به توبه در دادسرا نیازمند مراعات مواردی هستند که شامل حفظ حقوق متهم، اعتبار توبه، تأثیر بر تصمیمات دادگاه، محافظت از حقوق زندانیان دیگر و تعیین شرایط مشروطیت‌ها می‌شوند. این مسائل به طور کلی نشان دهنده پیچیدگی‌ها و چالش‌هایی هستند که دادگاه‌ها در بررسی توبه متهمان باید با آنها روبرو شوند تا عدالت و صداقت در فرآیند قضایی حفظ شود. همچنین، توجه به تأثیرات متقابل بین توبه و مجازات‌های دیگر نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. (ساقیان، محمد مهدی. 1393)

5-1- تعیین مرزها و شرایط لازم برای اعتبار توبه

تعیین مرزها و شرایط لازم برای اعتبار توبه در دادسرا امری حیاتی است که نیازمند مراجعه به مقررات قانونی و اصول عدالت است. توبه باید به صورت صادقانه و صحیح انجام شود، به معنای آن که متهم باید اعتراف و پذیرش مسئولیت اعمال خود را به صورت صادقانه انجام دهد توبه باید همراه با اراده جدی متهم برای تغییر رفتار و پذیرش عواقب اعمالش باشد، نه فقط به دلیل کاهش مجازات. متهم باید اطلاعات مفید و قابل استنادی را در ارتباط با جرم و مسئولان دیگر ارائه کند که می‌تواند به حل پرونده و دستیابی به عدالت کمک کند. توبه باید به صورت ارادی و بدون فشار انجام شود، به این معنا که متهم نباید به طور غیرقانونی تحت فشار قرار بگیرد تا توبه کند. در هنگام تعیین اعتبار توبه، حقوق متهم، از جمله حق به دفاع و حق به حضور وکیل، باید مورد رعایت و توجه قرار گیرد. با رعایت این مرزها و شرایط، توبه می‌تواند به عنوان یک عامل موثر در فرآیند قضایی مورد تأیید قرار گیرد و به رسیدگی به پرونده‌ها کمک کند. (حیدرنژاد، کیوان، فروتنی، علی. 1401)

6- نتیجه گیری

توبه، به عنوان یک اقدام اختیاری و صادقانه از سوی متهم، می‌تواند تأثیر قابل توجهی در فرآیند قضایی داشته باشد. با ارائه توبه متهم، فرصتی برای پذیرش مسئولیت اعمال، ارائه اطلاعات مفید و تغییر رفتار بهبود یافته و احتمالاً کاهش مجازات وجود دارد. با این حال، اعتبار و صحت توبه، حفظ حقوق متهم و عدالت در فرآیند قضایی، و همچنین تأثیر بر تصمیمات دادگاه باید همواره مورد توجه قرار گیرد. به عبارت دیگر، توبه تنها زمانی می‌تواند موثر و معتبر باشد که به صورت صادقانه، با اراده جدی برای تغییر رفتار ارائه شود و با رعایت اصول عدالت و حقوق بشری، در فرآیند قضایی به عنوان یک عامل موثر در حل پرونده‌ها مورد تأیید قرار گیرد

این اقدام، فرصتی برای متهمان برای پذیرش مسئولیت اعمال خود، ارائه اطلاعات مفید و اراده جدی برای تغییر رفتار است. همچنین، توبه می‌تواند به عنوان یک عامل مؤثر در حل پرونده‌ها و کاهش زمان و هزینه‌های مرتبط با دادگاه‌ها عمل کند. با این حال، مهم است که توبه به صورت صادقانه، با رعایت حقوق متهم و اصول عدالت، و با در نظر گرفتن مسائل مربوط به تأثیر بر تصمیمات دادگاه ارائه شود. در نتیجه، توبه می‌تواند به عنوان یک ابزار مؤثر در فرآیند قضایی برای تسهیل در رسیدگی به پرونده‌ها و تحقق عدالت مورد استفاده قرار گیرد با توجه به معیارهای اخلاقی و قانونی، می‌تواند به عنوان یک فرصت برای متهمان برای ارائه اطلاعات مفید، پذیرش مسئولیت اعمال خود، و اراده جدی برای تغییر رفتار، ارزشمند باشد. با این وجود، اهمیت دارد که توبه به صورت صادقانه و بدون فشار انجام شود و همچنین در فرآیند دادرسی، حقوق متهمان حفظ شود. با رعایت این اصول، توبه می‌تواند به عنوان یکی از راهکارهای مؤثر برای حل پرونده‌ها و تحقق عدالت در دادگاه‌ها شناخته شود.

منابع :

امیری، مهدی. (1400). تحلیل قضایی از تشریفات شکلی توبه در مراحل دادرسی کیفری (باتکیه بر قانون مجازات اسلامی 1392 و قانون آیین دادرسی کیفری 1392). مطالعات حقوق بشر اسلامی، 10(2)، 29-54.

باقری صدر، محمد. (1398). مفهوم شناسی توبه. نیم سالنامه علمی-ترویجی حدیث و اندیشه، 14(28)، 39-55.

پوربافرانی، حسن، شریفی، ابراهیم. (1397). اعتبار رای کیفری خارجی در مرحله تحقیقات مقدماتی. فصلنامه پژوهش حقوق کیفری، 7(25)، 9-33.

حیدر نژاد، کیوان، فروتنی، علی. (1401). توبه در حقوق کیفری ایران، فقه امامیه و عامه. پژوهش های بازاریابی اسلامی، 1(1)، 97-116.

داوریار، محمدعلی. (1384). توبه و سقوط مجازاتها. الهیات و معارف اسلامی (مطالعات اسلامی)، (67)، 115-132. SID. <https://sid.ir/paper/418443/fa>

ساقیان، محمد مهدی. (1393). تقویت حقوق و آزادی های متهم در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی کیفری مصوب 92. فصلنامه پژوهش حقوق کیفری، 2(6)،

صادقی، محمدهادی. (1392). نقش توبه در حدود و تعزیرات. پژوهش نامه حقوق کیفری، 4(2)، 153-174. SID. <https://sid.ir/paper/246750/fa>

طاهری، محمدعلی، امینی، جهاندار. (1393). توبه مجرم در فقه مقارن و حقوق جزا. مطالعات تقریبی مذاهب اسلامی (فروغ وحدت)، 9(35)، 6-24.

منصورآبادی، عباس، فتحی، محمدجواد، حسونند، محمدباقر، میرخلیلی، سید محمود. (1402). چالش های پذیرش نهاد توبه در دادسرا. تعالی حقوق، (0)، -

وطنی، امیر، توجهی، عبد العلی، رجایی، حسین. (1400). نقش زمان در توبه کیفری. حقوق اسلامی، 18(69)، 45-68.

ویسی، محمود، امینی، جهاندار. (1391). توبه از دیدگاه قرآن و سنت. مطالعات تقریبی مذاهب اسلامی (فروغ وحدت)، 7(28)، 12-29.

Abstract:

Repentance in the preliminary investigation stage of the prosecutor's office, with a look at criminal procedural law, is a matter of great importance in the judicial process. Repentance, as the confession of the accused to committing a crime and a serious intention to change behavior, can have a significant impact on the course of litigation. This article examines the importance of repentance in Islamic criminal procedural law and other world laws. Using a descriptive-analytical research method, it explores the role of repentance in the preliminary investigation stage of the prosecutor's office, emphasizing criminal procedural laws. Article 115 deals with repentance and its analysis in the preliminary investigation stage in the prosecutor's office, and Articles 116 and 117 refer to the dropping of penalties in case of repentance. Article 13 of the Criminal Procedure Code explains the pursuit and execution of punishments in case of repentance of the accused. In this section, the legal provisions related to repentance and their impact on the litigation process and the enforcement of justice were examined, and their importance in reforming accused individuals and establishing justice was discussed. Also, the boundaries and necessary conditions for the validity of repentance, limitations and related legal issues, the effects and consequences of repentance presented by the accused, and the effects of repentance on the litigation process and the rights of the accused are examined. This article concludes that repentance, with respect to the principles of justice and the rights of the accused, can be used as an effective tool in facilitating the handling of cases and achieving justice in courts.

Keywords: Repentance, preliminary investigation stage, prosecutor's office, criminal procedural law.